

KRAJSKÝ ÚŘAD LIBERECKÉHO KRAJE

ORGANIZAČNÍ SMĚRNICE

č. OS- 18/05/21

o ochraně oznamovatelů

účinnost od 17. prosince 2021

předkladatel: Bc. Roman Šikola manažer bezpečnosti informací a DPO	připomínkové řízení:	oddělení dozoru a legislativy	schváleno ředitelem
podpis:	Proběhlo od 30. 11. 2021 do 3. 12. 2021	datum kontroly:	datum:
zpracovatel: Bc. Roman Šikola manažer bezpečnosti informací a DPO		podpis:	podpis:
podpis:			

Obsah

I. Úvodní ustanovení	4
1. Základní pojmy	4
2. Ochrana oznamovatelů a dalších osob	6
3. Přijímání, zpracování a evidence oznámení	6
3.1 Příslušná osoba.....	6
3.2 Vnitřní oznamovací systém.....	7
3.3 Evidence a uchovávání oznámení	7
II. Závěrečná ustanovení.....	8

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

EOS	Externí (vnější) oznamovací systém
KÚ LK	Krajský úřad Libereckého kraje
RK	Rada Libereckého kraje
VOS	Vnitřní oznamovací systém

I. Úvodní ustanovení

Tato směrnice upravuje postupy při aplikaci Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie (dále jen „Směrnice“).

Hlavním cílem ochrany oznamovatelů je umožnit odhalovat protiprávní jednání odehrávající se na pracovišti nebo při výkonu pracovní (či jiné obdobné) činnosti, o kterých zaměstnanci a osoby v podobném postavení za normálních okolností zaměstnavatele nebo příslušné státní orgány neinformují, a to zejména ze strachu ze ztráty zaměstnání či jiného postihu. Může se však jednat i o oznámení jiného protiprávního jednání, které s činností zaměstnavatele nesouvisí, nicméně oznamovatel se o něm dozvěděl v souvislosti s prací.

Směrnice poskytuje ochranu všem kategoriím „pracovníků“, včetně osob samostatně výdělečně činných, dobrovolníků, stážistů, uchazečů o zaměstnání a dalších osob, které se pohybují v pracovním prostředí konkrétního zaměstnavatele. Pokryto tak musí být široké spektrum pracovních činností (práce nebo jiné obdobné činnosti), aby byli zahrnuti oznamovatelé, kteří jsou v různých stádiích pracovního procesu možným deliktům nejbližší.

1. Základní pojmy

Oznamovatel

je ve smyslu Směrnice fyzická osoba, která se v souvislosti s prací nebo jinou obdobnou činností dozvěděla o protiprávním jednání, které porušuje právní předpis spadající do jedné z oblastí vymezených Směrnicí a tuto skutečnost oznámila prostřednictvím VOS, EOS nebo uveřejněním, případně přímo příslušným orgánům veřejné moci (např. policejní orgán, státní zástupce, orgán správního trestání).

Příslušná osoba

je osoba odpovědná za přijímání oznámení prostřednictvím VOS a nakládání s nimi.

Vnitřní oznamovací systém (VOS)

představuje souhrn postupů a nástrojů, které slouží k přijímání oznámení, nakládání s ním, ochraně totožnosti oznamovatele a dalších osob, ochraně informací uvedených v oznámení a komunikaci s oznamovatelem.

Externí oznamovací systém (EOS)

je zřízen Ministerstvem spravedlnosti pro příjem a posuzování oznámení.

Oblasti, kterých se musí oznamované protiprávní jednání týkat

- a) zadávání veřejných zakázek,
- b) finanční služby, produkty a trhy a předcházení praní peněz a financování terorismu,
- c) bezpečnost a soulad výrobků s předpisy,
- d) bezpečnost dopravy,
- e) ochrana životního prostředí,
- f) radiační ochrana a jaderná bezpečnost,
- g) bezpečnost potravin a krmiv, zdraví a dobré životní podmínky zvířat,
- h) veřejné zdraví,

- i) ochrana spotřebitele a
- j) ochrana soukromí a osobních údajů a bezpečnost sítí a informačních systémů.

Uveřejnění

Uveřejněním se rozumí jakékoliv zpřístupnění informací uvedených v oznámení veřejnosti, to znamená například prostřednictvím sociální sítě, příspěvku v médiích či na internetových stránkách. Pojem veřejnosti je třeba posuzovat podle konkrétních okolností případu, nicméně půjde o zpřístupnění oznámení většímu počtu osob.

Oznamovatel může oznámení uveřejnit, nastane-li jeden z níže uvedených případů:

- a) v návaznosti na podané oznámení nebylo ve stanovených lhůtách přijato vhodné opatření. Půjde typicky o případy, kdy přijetí oznámení bylo odepřeno nebo oznámení nebylo posouzeno z hlediska své důvodnosti a pravdivosti, popřípadě o případy, kdy povinný subjekt návazně na podané oznámení nepřijal žádné vhodné opatření k předejití nebo nápravě protiprávního stavu,
- b) nečinností oznamovatele by mohlo dojít k ohrožení významného veřejného zájmu, například z důvodu nebezpečí z prodlení. Může se jednat např. o oblast ochrany jaderné bezpečnosti, veřejného zdraví či životního prostředí. Spadají sem zejména situace, kdy je dáno riziko vzniku nenapravitelné újmy, tedy takové, kterou nebude možné odčinit uvedením do předešlého stavu,
- c) není možné bez podstoupení zvýšeného rizika (například zničení důkazů, maření řádného posouzení oznámení či postihu oznamovatele) podat oznámení u Ministerstva spravedlnosti.

Výjimky z možnosti oznamovat

Oznamovat nelze určité typy informací, u kterých zájem na jejich ochraně převažuje nad zájmem na ochraně oznamovatele. Takovými informacemi jsou informace, které by mohly bezprostředně ohrozit podstatný bezpečnostní zájem České republiky a informace o činnosti zpravodajských služeb.

Dále nelze oznamovat skutečnosti, na které se vztahuje povinnost zachovávat ochranu utajovaných informací a informací, jejichž vyvrazení by zjevně mohlo ohrozit probíhající trestní řízení, a dále zvláštní skutečnosti podléhající ochraně podle zákona upravujícího krizové řízení.

Oznamovatel také nesmí porušit povinnost mlčenlivosti při výkonu činnosti notáře, notářského kandidáta a koncipienta, státního zástupce, asistenta a právního čekatele, advokáta a advokátního koncipienta, soudního exekutora, exekutorského kandidáta a koncipienta, soudce, asistenta soudce, justičního čekatele a daňového poradce a mlčenlivosti zaměstnance notáře, advokáta, soudního exekutora a daňového poradce, nebo mlčenlivosti při poskytování zdravotních služeb.

Oznamovateli, který poruší důvěrnost uvedených informací nebo uvedeně povinnosti mlčenlivosti, nenáleží ochrana. Takový oznamovatel také může být postižen pro protiprávní jednání, kterého se tím dopustil.

Odvetná opatření

Jakékoli přímé či nepřímé jednání nebo opomenutí, k němuž dochází v pracovním kontextu, které je vyvolané interním či externím oznámením nebo uveřejněním a které oznamující osobě působí nebo může způsobit neoprávněnou újmu.

Odvětným opatřením může být zejména:

- a) zproštění výkonu státní služby, zařazení mimo výkon státní služby nebo skončení služebního poměru,
- b) rozvázání pracovního poměru nebo neprodloužení pracovního poměru na dobu určitou,
- c) zrušení právního vztahu založeného dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti,
- d) odvolání z místa vedoucího zaměstnance nebo ze služebního místa představeného,
- e) uložení kárného opatření nebo kázeňského trestu,
- f) snížení mzdy, platu nebo odměny nebo nepřiznání osobního příplatku,
- g) diskriminace,
- h) přeložení nebo převedení na jinou práci nebo na jiné služební místo,
- i) služební hodnocení nebo pracovní posudek,
- j) ostrakizace,
- k) neumožnění odborného rozvoje,
- l) změna rozvržení pracovní nebo služební doby,
- m) vyžadování lékařského posudku nebo pracovnělékařské prohlídky,
- n) výpověď nebo odstoupení od smlouvy, nebo
- o) zásah do práva na ochranu osobnosti.

2. Ochrana oznamovatelů a dalších osob

Oznamovatelé mají nárok na ochranu podle Směrnice pokud:

- a) měli oprávněné důvody se domnívat, že oznámené informace o porušení byly v době oznámení pravdivé (tzn. oznamovatel nesmí učinit oznámení vědomě nepravdivé) a že tyto informace spadaly do oblasti působnosti Směrnice a
- b) podali v souladu se Směrnicí oznámení buď prostřednictvím VOS, EOS, nebo učinili uveřejnění, případně oznámení podali přímo jiným příslušným orgánům veřejné moci.

Za hlavní ochranné opatření lze považovat zákaz uplatnění odvětného opatření vůči oznamovateli a dalším fyzickým i právnickým osobám (např. kolegům, pomocníkům oznamovatele, osobám oznamovateli blízkým, právnickým osobám, jejichž společníkem je oznamovatel atd.).

Je nezbytné, aby povinný subjekt zachovával důvěrnost, a to jak ohledně totožnosti oznamovatele a případně dalších dotčených osob, tak i ohledně jakýchkoliv informací uvedených v oznámení.

Práva na ochranu se nelze žádným způsobem vzdát ani je nelze omezit.

3. Přijímání, zpracování a evidence oznámení

Oznámení jsou přijímána příslušnou osobou prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému.

3.1 Příslušná osoba

Jako příslušná osoba je ve smyslu Směrnice určen manažer bezpečnosti informací a pověřenec pro ochranu osobních údajů KÚ LK.

Příslušná osoba:

- a) přijímá a posuzuje důvodnost oznámení, přijatých prostřednictvím VOS,
- b) navrhuje opatření k nápravě či předejití protiprávního stavu v návaznosti na přijatá oznámení,
- c) vede evidenci oznámení,
- d) zachovává mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se dozvěděla při výkonu své činnosti,
- e) postupuje při výkonu své činnosti nestranně, přičemž nikdo jiný nesmí zasahovat do řádného výkonu její činnosti ani nesmí ohrožovat její nestrannost.

Při zpracovávání a posuzování přijatých oznámení je příslušná osoba oprávněna vyžadovat součinnost dotčených osob, požadovat vysvětlení, vyžádat vydání listin nebo jiné věci důležité pro posouzení a požadovat vstup do kanceláří či jiných prostor KÚ LK.

3.2 Vnitřní oznamovací systém

VOS je provozován tak, aby dovolil utajení totožnosti oznamující osoby a třetích osob a ochranu informací uvedených v oznámení. Totožnost oznamovatele není možné sdělit bez jeho výslovného souhlasu třetí osobě ani orgánu veřejné moci, s výjimkou zákonem stanovených výjimek (například případ dožadání ze strany orgánů činných v trestním řízení podle trestního řádu).

Oznamovatel může podat oznámení prostřednictvím VOS tak, aby se s jeho obsahem mohla seznámit pouze příslušná osoba, a to:

- a) písemně – na adresu Krajský úřad Libereckého kraje, U Jezu 642/2a, 461 80, Liberec 2 s označením obálky „NEOTEVÍRAT – pouze do rukou příslušné osoby“;
- b) elektronicky – na adresu whistleblowing@kraj-lbc.cz,
- c) telefonicky na čísle +420 739 541 629. O podaném oznámení bude proveden písemný záznam, případně bude telefonický hovor se souhlasem oznamovatele nahráván,
- d) ústně – osobně v budově A Krajského úřadu Libereckého kraje, U Jezu 642/2a, v kanceláři č. 628. O podaném oznámení bude proveden písemný záznam, případně bude se souhlasem oznamovatele pořízen zvukový záznam.

V případě pořízení přepisu oznámení i v případě sepsání záznamu o oznámení se oznamovateli umožní, aby se k těmto vyjádřil. Jeho vyjádření se k přepisu či záznamu přiloží.

Příslušná osoba má povinnost oznamovatele vyrozumět do 7 dnů o přijetí oznámení a do 3 měsíců o způsobu jeho vyřízení. Dojde-li příslušná osoba k závěru, že se nejedná o oznámení ve smyslu Směrnice, vyrozumí o tom oznamovatele ve stejné lhůtě.

3.3 Evidence a uchování oznámení

O přijatých oznámeních se vede elektronická evidence v souladu s ustanovením §18, odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., Správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Evidenci vede příslušná osoba na PC s chráněným přístupem na OneDrive. Evidence v elektronické spisové službě bude pouze s řízeným přístupem příslušné osoby. Tamtéž ukládá i oznámení přijatá v elektronické podobě.

Oznámení přijatá v listinné podobě, přepisy oznámení i sepsané záznamy o oznámení a zvukové záznamy jsou uchovávány v uzamykatelné skříni.

Veškeré záznamy a evidence jsou uchovávány po dobu 5 let.

II. Závěrečná ustanovení

Tato organizační směrnice nabývá platnosti dnem podpisu ředitele a účinnosti dne 17. prosince 2021.